

Case 1: Det er kvinders job at lave mad

Jeg er i en 6. klasse i madkundsskabslokalet. Mens flere elever er i gang med at lave mad, ser jeg X sidde i en vindueskarm og kigge på hans gruppe lave mad.

Jeg spørger X hvorfor han sidder og kigger på de andre, hvorved X svarer: "Det er kvinders job at lave mad". Jeg siger derefter at X også kan vaske op, hvor X igen svarer at det er kvinderne der skal gøre det. Mens X udtrykker sit synspunkt, har X et neutralt ansigt og det virker som om han mener det han siger. De andre elever i X's gruppe snakker ikke med X i løbet af madlavningen og ignorerer X påstande om kvindernes funktion i et køkken. Det føles som om de har givet op på at inddrage X i madlavningen.

X's gruppe består kun af drenge. Jeg pointerer at de godt kan lave mad og vaske op, selvom de er drenge og at han kan hjælpe med at vaske op. X svarer ikke på min kommentar, går ned fra vindueskarmen og begynder at vaske op. Det føles ikke som om X synes at det er et stort problem at vaske op.

X vasker 1 gryde op, selvom der er mere i vasken og går derefter ud af madkundsskabslokalet. Jeg går ud til X og får ham ind igen, men det er nu meget svært at få X til at hjælpe med madlavningen igen.

Da gruppen er i gang med at spise maden de har lavet, ser jeg at X har fået hældt vand i hans tallerken i stedet for mad. Da jeg konfronterer gruppen med det, siger X at han godt kan lide det. Jeg hører nogle fra hans gruppe sige at han ikke har deltaget i gruppearbejdet og derfor ikke burde spise maden. Selvom der kommer disse kommentarer, føles stemningen ikke dårlig og de griner over hændelsen.

Senere finder jeg ud af at X kun bor med sin far og derfor ikke har en mor der laver mad derhjemme.

Case 2: Skedesvamp

Eleverne i en 8. klasse er midtvejs i et forløb om mikroorganismer, symbioser, samt parasitter. Eleverne har tidligere undersøgt bakterier, og forløbet er nu fortsat til svampe. Eleverne i 8. klasse er velfungerende og undervisningsparate. Det har siden første dag været let at få ro, og roen forbliver gennem hele teorigennemgangen. Eleverne siger ikke noget uden at række hånden op. Eleverne bliver spurgt om hvilke svampe de på forhånd kender. Ved håndsoprækning får eleverne givet gode bud på almindelige svampe som; champignon, kantarel, fluesvamp osv. Midtvejs er der en af drengene der med et bredt smil udbryder "skedesvamp!" – hvorefter kun drengene bryder sammen i grin. Pigerne skæver lidt til hinanden, eller kigger ned i bordet. Ingen af dem tager del i latteren. Den mandlige lærer tager ordet og spørger drengen: "Skedesvamp er et godt bud – hvordan kan det være at den kan gro dernede?". "Fordi den er beskidt!" udbryder en af de andre drenge, og latteren fortsætter. "Det kan være, men ikke nødvendigvis" fortsætter læreren, "da vi samlede bakterier var der jo klart flest på toilettet. Hvem af jer rør ved jeres penis når I er derude?". Drengene blev helt stille, og pigerne kiggede over på drengene. "Hvor mange af jer vasker hænder før og efter? Vi ved jo at der næsten er lige så mange bakterier på håndtaget som på kummen." Drengenes blikke begynder at flakke lidt, og ingen svarer på spørgsmålet. Læreren fortsætter; "Så jeres penis må jo være relativt beskidt hele tiden, hvor mange af jer ved så om I har svamp dernede?". Pigerne begynder at småfnise og kigger afventende over på drengene, der alle sammen kigger alle andre steder hen end på læreren. "Så bakterier kan være en del af det" fortsætter læreren, "men tydeligvis ikke årsagen – hvilke leveforhold er det svampen kan få i den region?". Drengene er stadig helt stille, men pigerne kommer på banen; "fordi der kan være fugtigt og varmt" svarer en af dem. Drengene forbliver helt stille, og kigger stadig alle andre steder end på læreren eller på pigerne. "Lige præcis" siger læreren. Det resterende af timen forbliver drengene relativt stille, selvom emnet skifter, og undervisningen fortsætter.

Case 3: Piger kan sy og drenge kan bygge

I min praktik har min gruppe og jeg primært haft vores lektioner sammen med en 6. klasse. På den pågældende skole er der en årlig tradition for at 6. årgang på tværs af klasserne skal øve et teaterstykke og senere optræde for deres familier, beboere på plejehjem, børnehavebørn mm. Der bliver investeret meget tid og mange penge til forløbet og de gør meget ud af det. De bruger fem uger på planlægningen og forberedelsen af stykket og i den 6. uge optræder de. Der bliver købt manuskript, scenerne skal øves igennem, rekvisitterne skal bygges, scenetæpperne skal males, kostumerne skal syes og billetterne skal promoveres og sælges. Det er et kæmpe projekt. Vi er i anden uge af forberedelserne og eleverne er godt i gang. Det er tydeligt at se hvem der er selvkørende og har styr på hvad de skal. Om morgenen får eleverne at vide af deres lærere hvad de skal gå i gang med. I dag skal der skitseres og males et nyt scenetæppe, der skal syes kostumer til nogle dansere og der skal laves rekvisitter til en scene som foregår i et apotek.

"Piger i kører videre med scenetæppet" siger læreren. Ugen forinden færdiggjorde de to af dem. Det har været fem piger som primært har malet, hvor to af dem har været særligt gode til at tage styringen og sætte de andre i gang. Det har også været de to piger, som har skitseret alle scenetæpperne indtil videre. Der er også en dreng som hjælper til med at male og han virker glad for den opgave. Scenetæppet bliver malet på gulvet i aulaen og hele skolen kan følge med i produktionen.

Læreren sætter tre andre drenge i gang med at lave rekvisitterne. Først skal de finde værktøj i sløjdlokalet og derefter save, hamre og skrue tingene sammen. Det er kun drenge der bliver sat på den opgave. De har svært ved det og virker uinteresserede. De skal have meget hjælp og ender ikke med at blive færdige.

Til slut er det kun piger der bliver sat til at sy. De selv samme piger skal også danse til en scene som foregår på en natklub. Det er kun pigerne der skal danse, som syer deres egne kjoler/kostumer. De får bl.a. selv lov til at vælge hvilke farver deres kjoler, hårbånd o.l. skal være. Der er ingen drenge der bliver sat til den opgave. Både arbejdet med kjolerne og rekvisitterne bliver udført i et klasselokale.

Case 4: Kønnen gruppearbejde i Fysik og Kemi

Vi er i en 8. klasse i fysik/kemi. Vi er midt i en time der handler om grundstoffer og Jordens ressourcer. I starten af timen har læreren bedt eleverne om at sidde i grupper af to piger og to drenge, for at få mere ro i undervisningen. Klassen har høje borde og stole og der sidder 4 elever rundt om bordene. Der findes 4 borde med 4 elever (to piger og to drenge) og et bord med 3 elever (2 drenge og en pige). De to drenge og de to piger i hver gruppe sidder overfor hinanden ved bordet. Eleverne har lige set en video om minedrift og nu skal de lave undersøgelser i grupperne. Læreren igangsætter gruppearbejdet og eleverne er godt i gang. Læreren går rundt og snakker med de forskellige grupper. Hun opdager at eleverne taler meget to og to, piger med piger og drenge med drenge. Især i en gruppe, taler de to par næsten ikke sammen på tværs af køn. Læreren forklarer at 'man arbejder godt i gruppen hvis alle taler sammen og hjælper hinanden' og hun spørger om gruppemedlemmernes roller. Så svarer pigerne at de arbejder sammen, de (pigerne) laver slides til præsentationen og drengene laver det praktiske, fordi 'de er bedre til de tekniske ting'. Læreren udfordrer dem til at deltage i undersøgelsen på nettet sammen med drengene. Efter lidt tid, ser læreren at drengene fra den tidligere nævnte gruppe har forladt deres gruppe og er gået over for at snakke med to andre drenge fra en anden gruppe. Læreren minder dem om, at de ikke er i gruppe sammen og at de skal prøve at hjælpe pigerne, som er i gang med at lave slides til gruppepræsentationen. Eleverne går tilbage til deres pladser, men læreren erfarer at de bliver ved med at spørge hinanden, drenge i mellem på tværs af grupper, frem for pigerne i egen gruppe. Efter undersøgelsen, skal grupperne præsentere deres fund til klassen og førnævnte gruppe kommer op til tavlen. Gruppen har parvis lavet hver deres slides og der er ikke overlapning mellem det som pigerne siger og det som drengene siger. De får ros for deres indsats og den nye viden der er skabt. Læreren spørger om deres samarbejde, og de svarer at de er godt tilfredse med det og de har arbejdet godt i gruppen.

Case 5: Pigerne sidder herovre

Eleverne i 3. klasse skal for første gang møde de nye praktikanter og det nye undervisningsfag, teknologiforståelse. Lokalet som undervisningens intro foregår i, er et mindre rum hvor eleverne sidder på to niveauer af kasser, som er formet som en hestesko og vendt mod en skærm på væggen. Lokalet er placeret som et rum der leder videre til et håndværk og design-værksted. Man møder derfor duften af træ allerede her. Der er en livlig og nysgerrig stemning blandt eleverne. Eleverne kommer luntende ned ad gangen med lys i øjnene og en masse spørgsmål vælter ud af den ene elev efter den anden: "Skal vi have jer?", "Hvad hedder I?" og "Hvad skal vi lave i dag?". Praktikant C, giver de spørgende elever et fælles svar: "Jeg hedder Christine og om lidt fortæller vi jer, hvad vi skal i dag. Men først vil jeg meget gerne bede jer om at sætte jer ned.". De første to piger sætter sig i venstre side af hestekoens. En tredje pige træder ind i rummet og de to andre rækker hænderne ud efter hende og siger: "Kom og sid med os!". Pigen sætter sig hos dem. Som den næste, kommer en dreng ind i lokalet og sætter sig i forlængelse af de tre piger, hvorefter en af pigerne rejser sig og flytter plads over på højre side af hestekoens. Derefter siger hun: "Piger! Kom! Alle pigerne sidder herovre!". De to resterende piger følger trop og flytter med. Drengen efterlades alene på venstre side af hestekoens og et trist ansigtsudtryk medfølger. Der kommer dernæst en flok elever ind ad døren og pigerne kalder: "Alle pigerne skal sidde herovre!". Tre piger løber hen til dem som kalder og sætter sig, mens resten af eleverne stopper forvirret op, ser sig omkring og sætter sig hos drengen som sidder alene. Praktikant C, bryder ind og siger: "Unger! Det er fuldkommen lige meget hvor I sidder lige nu. Bare der er plads til alle". Eleverne som endnu ikke havde sat sig, men stod og kiggede rundt i hestekoens, fandt pladser som blot var tættest på hvor de stod